

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Elena Cobzac, Anatolie Țurcan,
a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Rusu Victor în numele inculpatului Iachim Victor, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15 iunie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017 în cauza penală în privința lui

Iachim Victor XXXXX,

născut la XXXXXX, originar și domiciliat în mun. XXXXX, com. XXXXXX, str. XXXXX, nr. XX;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 03 noiembrie 2016-până la 15 iunie 2017 (instanța de fond);*
- 2. de la 25 august 2017-până la 02 noiembrie 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 12 ianuarie 2018 - până la 03 aprilie 2018; (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 iunie 2017, examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Iachim Victor a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 1 an.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa stabilită a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei numite prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11.09.2014, stabilindu-i-se definitiv pedeapsa închisorii pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a constatat că, Iachim Victor la data de 09 iunie 2016, în jurul orelor 19⁰⁰, în timp ce se afla la intersecția străzilor N. Costin și Sucevița din mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a efectua un apel

telefonice, a luat de la Feraru Vitalie, telefonul mobil de model „Samsung Galaxy J2” cu numărul de IMEL XXXXXXXX în care era activă cartela SIM cu nr.XXXXXXX. Ulterior, Iachim Victor în vederea realizării scopului său infracțional, folosindu-se de neatenția lui Feraru Vitalie văzând, că ultimul a plecat de la fața locului, nu i-a restituit telefonul mobil menționat și ulterior l-a vândut lui Molodeț Serghei, cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții considerabile în sumă de XXXXX lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Rusu V. în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri și aplicarea în privința lui Iachim V. a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat următoarele:

- efectele amnistiei au un caracter obligatoriu, iar instanța de fond prin respingerea neîntemeiată a cererii privind aplicarea în privința lui Iachim V. a prevederilor Legii menționate a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil prevăzut la art. 6 CEDO;

- motivul invocat de instanță, care a servit temei de respingere a cererii inculpatului nu poate fi acceptat deoarece acesta nu se regăsește în art. 10 din Legea nr. 210 din 29.07.2016;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017 apelul declarat a fost respins ca nefondat.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, vinovăția inculpatului a fost dovedită pe deplin prin probele prezentate de acuzare, astfel că instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar în consecință acțiunile lui Iachim V. corect au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Tot aici Colegiul a reținut, că deși inculpatul s-a căit sincer de cele comise, a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii, nu are de restituit prejudiciu material în cauza dată, ultimul se află în termen de probă, iar instanței de fond și de apel nu i-au fost prezentate probe, în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) din Legea nr. 210 din 29.06.2016, precum că inculpatul este caracterizat pozitiv pe parcursul perioadei de probațiune sau termenului de probă și este evaluat psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus. Astfel, instanța de apel a reținut, că este justă concluzia instanței de fond asupra faptului că, reieșind din condamnarea anterioară a inculpatului, acesta nu a tras concluziile corespunzătoare și nu a mers pe calea corijării, săvârșind o nouă infracțiune în termenul de probă.

De rând cu cele menționate, Colegiul penal a mai reținut că, ținând cont de

prevederile art. 1 alin.(3) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. Moldova, care stabilesc că aplicarea oricărei modalități de liberare de pedeapsă penală, prevăzute de prezenta lege, poate avea loc doar în condițiile în care organul de urmărire penală, instanța de judecată sau judecătorul de instrucție constată întrunirea cerințelor stipulate la alin.(1), astfel că instanța de fond corect a apreciat că, în speță, nu sunt întrunite condițiile pentru aplicarea actului de amnistie față de Iachim V.

6. Nefiind de acord cu hotărârile judecătorești pronunțate de instanțele ierarhic inferioare cu recurs ordinar le-a contestat avocatul Rusu V. în numele inculpatului, care, fără a invoca nici un temei de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită, casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri cu încetarea procesului penal în temeiul art. 2 din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, invocând repetat aceleași argumente care anterior au fost menționate în cererea de apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de partea apărării, menționând că este inadmisibil aplicarea față de Iachim V. a amnistiei, dat fiind faptul, că inculpatul urmează să execute pedeapsa, numită anterior prin altă sentință, pentru infracțiunea prevăzută de art. 151 Cod penal, infracțiune pentru care, potrivit art. 10 lit. j) din Legea nr. 210 nu poate fi aplicat actul amnistiei.

8. Judecând recursul ordinar declarat, raportat la actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Or, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursurile instanța este în drept să le admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași

instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată de instanța de recurs la această etapă a procedurilor.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea unei erori de drept, care a avut drept consecință adoptarea unei soluții eronate.

Analizând cererea de recurs declarată, Colegiul constată că, în esență, autorul acesteia critică neaplicarea de către instanța de apel a Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui Iachim V.

Instanța de recurs consideră că criticele avocatului Rusu V. sunt întemeiate și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza admiterii recursului declarat.

Astfel, Colegiul relevă, că amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa.

La 29 iulie 2016 a fost adoptată Legea nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Potrivit art. 2 din Legea nr. 210, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite de art. 1 și nu cade sub incidența art. 10, este posibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă până la data de 29 iulie 2016, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

În speță, Iachim V. a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la data de 09 iunie 2016, iar săvârșirea acestei infracțiuni se pedepsea la acel moment cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale, sau cu închisoare de la 2 la 6 ani.

Respectiv, circumstanțele de fapt ale cauzei deferite judecății, se încadrează în prescripțiile generale ale Legii nr. 210 privind amnistia.

Procedura de aplicare a amnistiei față de inculpat, reglementată de **art. 2** din Legea nr. 210, stipulează expres că **procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, care include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima**

instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar, dacă sunt întrunite condițiile expuse în lege.

Totodată, în acest punct de analiză se evidențiază că, înainte de a aplica actul amnistiei, instanța urmează să determine, dacă inculpatul întrunește condițiile stabilite de art. 1 din Legea nr. 210, care stipulează *„Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sînt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sînt evaluate psihologic ca prezentînd risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2–9, 11 și 12.”*

Altfel spus, instanța urmează să verifice, dacă inculpatul a manifestat căința activă față de fapta infracțională comisă. Alin. (2) al art. 1 din Legea nr. 210 stipulează expres că căința activă a persoanei se determină, în conformitate cu criteriile stabilite de art. 57 Cod penal.

Din conținutul art. 57 Cod penal, trebuie de înțeles că liberarea de răspundere penală, în legătură cu căința activă, este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite următoarele criterii: persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Prin urmare, reieșind din textul legii sus menționate, se conchide că, pentru aplicarea amnistiei față de inculpat, este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile enumerate supra.

În speța dată, Colegiul penal lărgit constată că partea vătămată a declarat că pretenții materiale sau morale față de Iachim V. nu are, respectiv în atare circumstanțe, prevederile art. 2 din Legea nr. 210 pot fi aplicate numai dacă inculpatul a manifestat căință activă prin autodenunțare sau prin contribuire activă la descoperirea infracțiunii, care include: judecarea cauzei penale în procedura prevăzută de art. 364¹ sau art. 509 Cod de procedură penală sau în cazul recunoașterii integrale a vinovăției.

Raportând la caz cele consemnate, Colegiul reiterează că, cauza penală în privința lui Iachim V. a fost judecată în procedură simplificată, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Altfel spus, inculpatul a manifestat căință față de fapta infracțională comisă, încă în prima instanță recunoscând vinovăția pentru cele incriminate și acceptând judecarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Necătând la cele menționate, atât instanța de fond cât și cea de apel au respins solicitarea inculpatului de a aplica în privința acestuia prevederile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, invocând în argumentarea acestei concluzii că, deși Iachim V. s-a căit sincer și a recunoscut vina în cele comise, ultimul se află în termen de probă, nefiind prezentate probe în conformitate cu prevederile art. (1) alin. (1) al Legii nr. 210 din 29.06.2016, precum că inculpatul este caracterizat pozitiv pe parcursul perioadei de probațiune sau termenului de probă și este evaluat psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus.

La acest capitol Colegiul penal lărgit consideră că instanța a făcut o interpretare pripită a prevederilor Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, or fraza menționată la art. (1) alin. 1) din Legea sus citată „ (...) și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus...” se referă la persoanele, care solicită aplicarea amnistiei pentru o infracțiune pentru care anterior au fost condamnați prin sentință care a devenit irevocabilă, circumstanță ce nu există în speța dată.

La caz, inculpatul și avocatul acestuia au solicitat aplicarea amnistiei și încetarea procesului penal *la faza de judecare a cauzei* pentru infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și nicidecum pentru o altă infracțiune pentru care anterior a fost condamnat.

Tot aici Colegiul ține să remarce, că într-adevăr, la data săvârșirii escrocheriei (09 iunie 2016), inculpatul executa pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 11 septembrie 2014, prin care a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 4 ani închisoare. În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită în privința lui Iachim V. a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani, însă Legea nr. 210 nu impune expres anumite restricții de aplicare a amnistiei în privința persoanelor, care au comis infracțiuni în termenul de probă.

În atare considerente, Colegiul penal lărgit conchide că, la caz, în privința inculpatului Iachim V. poate fi aplicat actul amnistiei, dacă rejudecând cauza instanța de apel nu va constata alte restricții stipulate de legislator în art. 10 din Legea nr. 210 privind amnistia.

Respectiv, pe cale de consecință, toate cele consemnate supra au conturat opinia Colegiul penal lărgit că, în cauza deferită judecării, la etapa examinării apelului instanța a admis erorile de drept prevăzute de pct. 6) și 11) din alin. (1)

art. 427 Cod de procedură penală, iar decizia instanței urmează a fi casată integral, cu remiterea cauzei la rejudecare.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova asupra chestiunii de aplicare a amnistiei față de inculpatul Iachim V. și să țină seama de cele consemnate în prezenta decizie, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Rusu Victor în numele inculpatului Iachim Victor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Iachim Victor* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 27 aprilie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Elena Cobzac

Anatolie Țurcan